

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2024-2025**

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Στο Αναλυτικό Πρόγραμμα της Λογοτεχνίας Λυκείου (υποχρεωτικό μάθημα στο πλαίσιο των Νέων Ελληνικών) η ύλη αναδομείται στα μέτρα μιας ιστορικής-γραμματολογικής προσέγγισης. Επιπλέον, αυτή ανανεώνεται σε μεγάλο βαθμό και συγχρόνως διαφοροποιούνται, σε ορισμένα σημεία, οι μεθοδολογικές εισηγήσεις για τη διδασκαλία της, ενώ προτείνεται ο συνδυασμός της προσφοράς της με διακειμενικές και, όπου είναι δυνατόν, με διαθεματικές προσεγγίσεις, καθώς και με την αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας και άλλου εποπτικού υλικού μέσα σε ένα πλαίσιο συστηματικής καλλιέργειας δεξιοτήτων της δια βίου μάθησης. Η διδακτική της Λογοτεχνίας στο Λύκειο αναδιαμορφώνεται, ώστε να είναι συμβατή με την τρέχουσα διδακτική πρακτική στο Γυμνάσιο και να αποτελεί ομαλή συνέχειά της. Πιο συγκεκριμένα:

1. Η αρχή της συνεξέτασης μορφής-περιεχομένου διέπει κάθε μάθημα Λογοτεχνίας σε όλες τις φάσεις του, από την πρόκληση ενδιαφέροντος έως την αξιολόγηση, διαγνωστική, διαμορφωτική, τελική. Για τον σκοπό αυτό, ο διδάσκων/η διδάσκουσα δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε ερωτήσεις και δραστηριότητες που προωθούν την υλοποίηση της πιο πάνω αρχής και ασκεί τους/τις μαθητές/μαθήτριές του/της τόσο στην αξιοποίηση του σχολικού *Λεξικού λογοτεχνικών όρων* όσο και στη χρήση των όρων αυτών στον προφορικό και στον γραπτό λόγο.
2. Στο επίκεντρο της διδασκαλίας και της αξιολόγησης, και με οδηγό τους σχετικούς δείκτες, τοποθετείται ο λογοτεχνικός γραμματισμός, όχι ως διδασκαλία θεωρίας της λογοτεχνίας ερήμην των κειμένων, αλλά πάντοτε σε συνάρτηση με τα εκάστοτε κείμενα και με στόχο την ανάδειξη της λογοτεχνικότητάς τους. Απώτερος σκοπός της διδασκαλίας στοιχείων λογοτεχνικού γραμματισμού είναι, σταδιακά, να καταστούν οι μαθητές/μαθήτριες επαρκείς αναγνώστες της λογοτεχνίας. Ως εκ τούτου, ο λογοτεχνικός γραμματισμός και οι συναφείς δείκτες επιτυχίας και επάρκειας αποτελούν σημαντική παράμετρο της διδασκαλίας, χωρίς ωστόσο να συνιστούν αυτοσκοπό. Εξίσου σημαντικές παράμετροι είναι και το αξιακό περιεχόμενο, οι βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης, καθώς και η αισθητική απόλαυση του λογοτεχνικού κειμένου.
3. Ο αξιακός και ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας του μαθήματος πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο της διδασκαλίας ώστε το αξιακό περιεχόμενο των λογοτεχνικών κειμένων να μην υποβαθμίζεται. Προτείνεται να αποδίδεται στη διδασκαλία ισοζυγισμένη έμφαση τόσο στο αξιακό περιεχόμενο όσο και στον λογοτεχνικό γραμματισμό, με αξιοποίηση του βιοματικού στοιχείου, της μαθητοκεντρικής διδασκαλίας και της συστηματικής καλλιέργειας των ικανοτήτων της διά βίου μάθησης.
4. Νοείται ότι οι δείκτες βασικών ικανοτήτων διά βίου μάθησης υλοποιούνται συστηματικά και σπειροειδώς σε όλα τα μαθήματα, με επιλογή της κατάλληλης κάθε φορά ικανότητας και του συναφούς δείκτη, ανάλογα με το εκάστοτε διδασκόμενο λογοτεχνικό κείμενο. Μέσω της σπειροειδούς διάταξης των δεικτών να επιδιώκεται η εμπέδωση, καθώς και η καλλιέργεια δεξιοτήτων και στάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τον παιδευτικό χαρακτήρα του μαθήματος
5. Στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη του αναλυτικού προγράμματος, που ακολουθεί, δίνονται τα κείμενα που προορίζονται για συστηματική διδασκαλία, μαζί με τους αντίστοιχους Δείκτες Επιτυχίας και τους Δείκτες Επάρκειας, και τον διαθέσιμο χρόνο σε διδακτικές περιόδους, καθώς και συνακόλουθες προτάσεις διακειμενικής και διαθεματικής ανάγνωσης, που δεν εξαντλούν ασφαλώς το εύρος των διαθέσιμων αναφορών και ερμηνευτικών προτάσεων των κειμένων. Διευκρινίζεται ότι η συνανάγνωση των κειμένων δεν είναι επιστημολογικά ορθό να έχει τη μορφή της συστηματικής σύγκρισης όλων των διδακτέων κειμένων με άλλα λογοτεχνικά κείμενα, δεδομένου ότι στο Λύκειο η κατάταξη της ύλης του μαθήματος της Λογοτεχνίας είναι ιστορική-γραμματολογική και όχι θεματική. Επομένως, διδάσκονται συστηματικά τα προβλεπόμενα από το Αναλυτικό Πρόγραμμα κείμενα και επιλέγονται από τα προτεινόμενα για συνανάγνωση κείμενα ή/και άλλα, κατά την κρίση των διδασκόντων/διδασκουσών, όσα προσφέρονται για τους/τις μαθητές/μαθήτριές τους. Τα επιλεγμένα για

τις υποχρεωτικές συναναγνώσεις κείμενα (βλ. σ. 3, σημ. 5) να καταγράφονται από κάθε διδάσκοντα/διδάσκουσα και να υποβάλλονται με σημείωμα στον/στη ΣΒΔ, για να διασφαλίζεται χωρίς αμφιβολία ότι το άγνωστο λογοτεχνικό κείμενο που θα επιλεγεί για την αξιολόγηση είναι όντως αδιδακτο για όλους τους/τις μαθητές/μαθήτριες της σχολικής μονάδας. Τα συνεξεταζόμενα κείμενα μπορούν να αξιοποιηθούν σε διάφορες φάσεις της διδασκαλίας του βασικού κειμένου, χωρίς ωστόσο η χρονική διάρκεια της αξιοποίησής τους στην τάξη να είναι δυσανάλογα μεγάλη σε σύγκριση με τον χρόνο διδασκαλίας του πρώτου. Από την άλλη, είναι σημαντικό να προσεχθεί ότι η συνανάγνωση των κειμένων δεν ενδείκνυται να υποβαθμίζεται ως ολιγόλεπτη καταληκτική δραστηριότητα του μαθήματος, αλλά πρέπει να εντάσσεται λειτουργικά σε αυτό και κατά διαστήματα να αξιολογείται, δεδομένου ότι η εξέταση των μαθητών/μαθητριών σε αδιδακτο λογοτεχνικό κείμενο, για σύγκριση με διδαγμένο, περιλαμβάνεται στα διαγωνίσματα και στα εξεταστικά δοκίμια Λογοτεχνίας.

6. Η αξιολόγηση του βαθμού υλοποίησης των δεικτών να γίνεται με ερωτήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας και με εφαρμογή των εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης και της διαμορφωτικής αξιολόγησης.
7. Για το θέμα της προσφοράς του λογοτεχνικού βιβλίου προτείνεται παράλληλα η Λέσχη Ανάγνωσης, που δεν θα αναιρεί ούτε θα καταργεί τη συστηματική και υποχρεωτική διδασκαλία ενός λογοτεχνικού βιβλίου σε κάθε τάξη του Λυκείου.

ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

- ⊗ *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Α΄ Γενικού Λυκείου, Α΄ Τεύχος, ΙΤΥΕ «Διόφαντος», 2012. = ΚΝΕΛ Α΄
- ⊗ *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Β΄ Γενικού Λυκείου, Β΄ Τεύχος, ΙΤΥΕ «Διόφαντος», 2012. = ΚΝΕΛ Β΄
- ⊗ *Κείμενα Κυπριακής Λογοτεχνίας*, Τόμος Α΄, ΥΠΠ, ΠΙ, ΥΑΠ, Λευκωσία 2015. = ΚΚΛ Α΄
- ⊗ *Ανθολογία Νεοελληνικής Ποίησης*, Για την Τρίτη Λυκείου, Υ.Α.Π., Λευκωσία 2004.=ΑΝΠ Γ΄
- ⊗ *Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων*, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2004. = ΛΛΟ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΤΗΣΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΥΛΗΣ (2 ΠΕΡ./ΕΒΔ.: 55 ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ)

- ✚ Σημείωση 1: Στη στήλη *ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ* σημειώνονται τα κείμενα που προορίζονται για συστηματική διδασκαλία, είναι δηλαδή διδακτέα.
- ✚ Σημείωση 2: Στις στήλες *ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ* και *ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ* σημειώνονται οι αντίστοιχοι δείκτες που καλούνται να καλύψουν οι εκπαιδευτικοί για κάθε κείμενο. Νοείται ότι οι δείκτες του λογοτεχνικού γραμματισμού,¹ οι γενικοί δείκτες², οι δείκτες αξιακού περιεχομένου³ και οι δείκτες διά βίου μάθησης.⁴ υλοποιούνται σπειροειδώς και σε συνάρτηση με τους δείκτες λογοτεχνικού γραμματισμού, σε όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους.
- ✚ Σημείωση 3: Στη στήλη *ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ* προτείνονται δραστηριότητες που μπορούν να αξιοποιήσουν οι εκπαιδευτικοί, ο καθένας κατά την κρίση του και με δυνατότητα ατομικής επιλογής, στο πλαίσιο της διακαλλιτεχνικότητας, της διαθεματικότητας και της διακειμενικότητας, ανάλογα με τον διαθέσιμο διδακτικό χρόνο, τα ενδιαφέροντα και το επίπεδο των μαθητών/-τριών τους.
- ✚ Σημείωση 4: Οι περίοδοι που σημειώνονται στην τελευταία στήλη (*ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ*) είναι ενδεικτικές.
- ✚ Σημείωση 5: Οι συστηματικές συναναγνώσεις/συνεξετάσεις καθορίζονται σε τρεις (3) για το Α΄ Τετράμηνο και δύο (2) για το Β΄ Τετράμηνο: συνολικά πέντε (5).

¹ Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επαρκειας Λογοτεχνίας Α΄ Λυκείου Κ.Κ.: <http://logom.schools.ac.cy/index.php/el/logotechnia/analytiko-programma>

² Ο.π.

³ Ο.π.

⁴ Ο.π.

Α' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ (30 ΠΕΡΙΟΔΟΙ)

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
Γενική Εισαγωγή				(συνολικά: 1)
Οι αρχές και τα βασικά χαρακτηριστικά της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (ΚΝΕΛ Α', σσ. 7-12)	<ul style="list-style-type: none">• Να γνωρίζουν τους σημαντικότερους σταθμούς της Ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας.• Να κατανοούν, μέσα στο γραμματολογικό τους πλαίσιο, τη λογοτεχνική παραγωγή και τα λογοτεχνικά ρεύματα του 19^{ου} και των αρχών του 20^{ου} αιώνα.	<ul style="list-style-type: none">• σημαντικά λογοτεχνικά έργα από την νεοελληνική λογοτεχνία του 19^{ου} και των αρχών του 20^{ου} αιώνα• σημαντικά λογοτεχνικά έργα, αντιπροσωπευτικά των λογοτεχνικών τάσεων και ρευμάτων από τη νεοελληνική λογοτεχνία του 19^{ου} και των αρχών του 20^{ου} αιώνα	<ul style="list-style-type: none">➤ Μπορεί να δοθεί σχετικό ενδεικτικό διάγραμμα των σταθμών της Ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας με αντίστοιχα παραδείγματα λογοτεχνικών έργων.➤ Σχεδιασμός δραστηριότητας με τη βοήθεια ψηφιακών εργαλείων, όπως Kahoot, padlet που να αφορά στους σημαντικότερους σταθμούς της Ιστορίας της Ελληνικής Λογοτεχνίας ή/και τα λογοτεχνικά ρεύματα του 19^{ου} και των αρχών του 20^{ου} αιώνα ή/και τα σημαντικότερα λογοτεχνικά έργα υπό μορφή ερωτήσεων κλειστού τύπου, πολλαπλής επιλογής, συμπλήρωσης κ.ά.➤ Βιωματική ανάγνωση και αισθητική απόλαυση κάποιων αποσπασμάτων αντιπροσωπευτικών λογοτεχνικών έργων του 19^{ου} και των αρχών του 20^{ου} αιώνα	1

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
10 ^{ος} αι. – 1453				
Το δημοτικό τραγούδι				(συνολικά: 7)
<p>α) Ακριτικά</p> <p>«Ο Διηνής» (ΚΚΛ Α΄, σσ. 13-15): η κυπριακή παραλλαγή</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τα βασικά χαρακτηριστικά της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης και να τα διαχωρίζουν από την ανώνυμη δημοτική. 	<ul style="list-style-type: none"> • γνωρίσματα της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης: ποικιλία αριθμού συλλαβών και μετρικών επιλογών (ιαμβικός, τροχαϊκός, αναπαιστικός, μεσοτονικός), «ασύμμετρη» ποιητική σύνταξη (υπερβατό, επίταξη επιθέτου, διασκελισμός, κλονισμός ή άρση τομής), χωρισμός σε στροφές, ομοιοκαταληξία, λογική ή έλλογη αλληλουχία • γνωρίσματα της δημοτικής ποίησης: ύπαρξη ισοσύλλαβων στίχων, κυριαρχία του ιαμβικού δεκαπεντασύλλαβου, απουσία ομοιοκαταληξίας, κανόνας της «ισομετρίας» (συμμετρία μορφής και περιεχομένου, δηλαδή η ολοκλήρωση του νοήματος σε έναν ή το πολύ δύο στίχους), εκφραστικά μέσα/σχήματα λόγου τυπικά στην ανώνυμη δημοτική ποίηση (προσωποποίηση, σχήμα «του αδυνάτου», σχήμα των τριών, άσκοπα ερωτήματα, χιαστό σχήμα, επανάληψη) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Να δοθούν τα πιο βασικά εισαγωγικά στοιχεία για το δημοτικό τραγούδι και τα γενικά χαρακτηριστικά του γνωρίσματα. ➤ Στο πλαίσιο της διδασκαλίας του ποιήματος, να αξιοποιηθεί συγχρόνως η κρητική παραλλαγή του θανάτου του Διγενή, με την ακρόαση της σχετικής μουσικής απόδοσής της. ➤ Ανάγνωση, στο πλαίσιο της συνανάγνωσης, του αντίστοιχου ποιήματος του Κωστή Παλαμά, «Ο Διγενής και ο Χάροντας», από τη συλλογή <i>Ίαμβοι και ανάπαιστοι</i>. ➤ Σύντομη αναφορά στο λόγιο ακριτικό έπος, <i>Το έπος του Διγενή Ακρίτα</i> ή <i>Βασίλειος Διγενής Ακρίτας</i> και να τονιστεί η ιδιαίτερη αξία του. Για τον σκοπό αυτό, να γίνει απλή ανάγνωση του αποσπάσματος [«Ο θάνατος τον πολεμά»], (ΚΝΕΛ Α΄, σσ. 56-57). ➤ Να αξιοποιηθούν, στο πλαίσιο των εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης, 	3

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
«Ο Διενής» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none">Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να κατανοούν τη λειτουργία τους.	<ul style="list-style-type: none">σημσιολογικά σχήματα λόγου: (μεταφορά, μετωνυμία, συνεκδοχή, παρομοίωση, ειρωνεία, αλληγορία, προσωποποίηση, υπερβολή) καισυντακτικά σχήματα λόγου: (ανακόλουθο, υπερβατό, χιαστό, κύκλος πρωθύστερο, παρήχηση, ομοιοτέλετο, ομοιοκάταρκτη, επίταξη επιθέτου, επανάληψη, παραλληλία)	πολυμεσικά εργαλεία ώστε να δημιουργηθούν ψηφιακές αφηγήσεις ⁵ (digital storytelling) και να παρουσιαστούν στην ολομέλεια. Να συζητηθεί ποια από τις δύο περιγραφές, η οπτικοακουστική ή η λεκτική προκαλεί μεγαλύτερη συγκίνηση και γιατί.	
β) Παραλογές «Του νεκρού αδελφού» (ΚΝΕΛ Α΄, σσ. 24-27)	<ul style="list-style-type: none">Να διακρίνουν τα βασικά χαρακτηριστικά της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης και να τα διαχωρίζουν από την ανώνυμη δημοτική.	<ul style="list-style-type: none">γνωρίσματα της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης: ποικιλία αριθμού συλλαβών και μετρικών επιλογών (ιαμβικός, τροχαϊκός, αναπαιστικός, μεσοτονικός), «ασύμμετρη» ποιητική σύνταξη (υπερβατό, επίταξη επιθέτου, διασκελισμός, κλονισμός ή άρση τομής), χωρισμός σε στροφές, ομοιοκαταληξία, λογική ή έλλογη αλληλουχίαγνωρίσματα της δημοτικής ποίησης: ύπαρξη ισοσύλλαβων στίχων,	<ul style="list-style-type: none">➤ Να αναζητηθούν και να δοθούν οι επιδράσεις της συγκεκριμένης παραλογής στη νεωτερική ποίηση. Ενδεικτικά ποιητικά παραδείγματα: Εγγονόπουλος, Παυλόπουλος, Γκανάς, Μαρκόπουλος. Αυτό να γίνει στο πλαίσιο των μικρών εργασιών τύπου project.➤ Προτείνεται η συνανάγνωση με την κυπριακή παραλλαγή «Η Αρετή» (ΚΚΛ Α΄, σσ. 16-18). Σε σχέση με το ποίημα «Αρετή», να σχολιαστεί η ονοματολογία και η χρήση του	4

⁵ Ζ. Γκουτσιουκώστα, «Ψηφιακή Αφήγηση: Ένα Πολλά Υποσχόμενο Διδακτικό Εργαλείο για τη Γόνιμη Ενσωμάτωση των Τ.Π.Ε. στη Διδακτική της Λογοτεχνίας» στο: 4^ο Πανελλήνιο συνέδριο «Ένταξη και Χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ψηφιακή αφήγηση», Θεσσαλονίκη, 2015, σ. 3: [...] «Η πιο κοινή μορφή ψηφιακών ιστοριών περιλαμβάνει αφήγηση με εγγραφή φωνής (voice-over) επενδυμένη με εικόνες, video, μουσική, ηχητικά εφέ και τίτλους, χωρίς να λείπουν και ψηφιακές ιστορίες με βιντεοσκοπημένη δραματοποίηση, animation και άλλες σύγχρονες τεχνικές». Περισσότερα για την ψηφιακή αφήγηση στη διδακτική της Λογοτεχνίας βλ. <https://eproceedings.e-publishing.ekt.gr/index.php/cetpe/article/view/4232/4159>

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
«Του νεκρού αδελφού» (συνέχεια)		κυριαρχία του ιαμβικού δεκαπεντασύλλαβου, απουσία ομοιοκαταληξίας, κανόνες της «ισομετρίας» (συμμετρία μορφής και περιεχομένου, δηλαδή η ολοκλήρωση του νοήματος σε έναν ή το πολύ δύο στίχους), εκφραστικά μέσα / σχήματα λόγου τυπικά στην ανώνυμη δημοτική ποίηση (προσωποποίηση, σχήμα «του αδυνάτου», σχήμα των τριών, άσκοπα ερωτήματα, χιαστό σχήμα, επανάληψη)	ονόματος <i>Αρετή</i> . Δυνατόν να δοθεί το σχετικό απόσπασμα από το ποίημα του Οδ. Ελύτη «Ο Ύπνος των Γενναίων» (ΚΝΕΛ Β', σ. 262). ➤ Με την ολοκλήρωση της ενότητας, οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά του δημοτικού τραγουδιού και τις προεκτάσεις και επιδράσεις του στη νεότερη ποίηση. Να γίνει επιπλέον σύντομη, κατά το δυνατόν, αναφορά σε βασικά στοιχεία μετρικής και ειδικά στον ιαμβικό δεκαπεντασύλλαβο και στην ομοιοκαταληξία. ➤ Να συγκροτηθούν ομάδες αναπαράστασης του λογοτεχνικού κειμένου (θεατρική/εικαστική/μουσική).	
	<ul style="list-style-type: none">• Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο.	<ul style="list-style-type: none">• η «φωνή που μιλάει» (=ποιος είμαι ή τι είμαι εγώ που σας μιλώ) στα ποιητικά κείμενα<ul style="list-style-type: none">α. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εγώ» ή με το «εσύ»β. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εμείς» ή με το «εσείς» (λ.χ. η μετάβαση από το «εγώ» στο συλλογικό «εμείς»)γ. το ποιητικό υποκείμενο υποβάλλει την παρουσία ενός προσωπείου/μιας περσόνας, μιας επινοημένης μορφής που απομένει να ανιχνευθεί.		

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
«Του νεκρού αδελφού» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none">Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να κατανοούν τη λειτουργία τους.	<ul style="list-style-type: none">σημσιολογικά σχήματα λόγου: (μεταφορά, μετωνυμία, συνεκδοχή, παρομοίωση, ειρωνεία, αλληγορία, προσωποποίηση, υπερβολή) καισυντακτικά σχήματα λόγου: (ανακόλουθο, υπερβατό, χιαστό, κύκλος πρωθύστερο, παρήχηση, ομοιοτέλυτο, ομοιοκάταρκτο, επίταξη επιθέτου, επανάληψη, παραλληλία.		
1453-1669				(συνολικά: 9)
α) <i>Κυπριακά ερωτικά ποιήματα</i> <i>Ρίμες αγάπης: ποίημα</i> αρ. 64: (ΚΚΛ Α', σ. 87)	<ul style="list-style-type: none">Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο.	<ul style="list-style-type: none">η «φωνή που μιλάει» (=ποιος είμαι ή τι είμαι εγώ που σας μιλώ) στα ποιητικά κείμεναα. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εγώ» ή με το «εσύ»β. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εμείς» ή με το «εσείς» (λ.χ. η μετάβαση από το «εγώ» στο συλλογικό «εμείς»)γ. το ποιητικό υποκείμενο υποβάλλει την παρουσία ενός προσώπου/μιας περσόνας, μιας επινοημένης μορφής που απομένει να ανιχνευθεί.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ένταξη των ποιημάτων στο ευρύτερο ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο, με αναφορά στον πετράρχισμο.➤ Προτείνεται η συνανάγνωση του ποιήματος με ποιήματα όπως: τα «Ερωτικά λαϊκά δίστιχα» (ΚΚΛ Α', σσ. 28-29), «Η Τρανταφυλλένη» (ΚΚΛ Α', σσ. 24-25), «Ο πραγματευτής» (ΚΚΛ Α', σσ. 26-27), «Η μπαλάντα της Τριανταφυλλένης» του Κ. Χρυσάνθη και το ποίημα του Δ. Λιπέρτη «Βούττημαν ήλιου»	3

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
<i>Ρίμες αγάπης</i> (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να κατανοούν τη λειτουργία τους. • Να αντιλαμβάνονται τη διαλεκτική σχέση της κυπριακής λογοτεχνίας με την ευρύτερη νεοελληνική λογοτεχνία, την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια. 	<ul style="list-style-type: none"> • σημσιολογικά σχήματα λόγου: (μεταφορά, μετωνυμία, συνεκδοχή, παρομοίωση, ειρωνεία, αλληγορία, προσωποποίηση, υπερβολή) και • συντακτικά σχήματα λόγου: (ανακόλουθο, υπερβατό, χιαστό, κύκλος πρωθύστερο, παρήχηση, ομοιοτέλετο, ομοιοκάταρκτο, επίταξη επιθέτου, επανάληψη, παραλληλία) • συνανάγνωση κειμένων ελλήνων λογοτεχνών με κείμενα της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας λογοτεχνίας • παραλληλισμός των γνωρισμάτων της κοινωνίας της Κύπρου, όπως αποτυπώνονται στα λογοτεχνικά κείμενα, με εκείνα άλλων σύγχρονων κοινωνιών • ερμηνεία των κειμένων της κυπριακής λογοτεχνίας με βάση τα ιδιαίτερα γεωφυσικά, ανθρωπολογικά, ιστορικά δεδομένα του νησιού 	<p>(ΚΚΛ Β΄, σ. 23). Όλα αυτά μπορεί να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο των μικρών εργασιών τύπου project ή/και στο πλαίσιο της συνανάγνωσης.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Να διαβάσουν το ποίημα του Β. Μιχαηλίδη «Η ανεράδα» (ΚΚΛ Α΄, σσ. 150-152), του Δ. Λιπέρτη «Το στομόσειλόν σου», του Κ. Μόντη «Εσέναν η αγάπη σου», όπως και αντίστοιχα ποιήματα του Μιχ. Πασιαρδή στην κυπριακή διάλεκτο, προκειμένου να αναδειχθεί ο <i>ερωτικός άξονας της λογοτεχνίας της Κύπρου</i>. ➤ Να γίνει ακρόαση της σχετικής μελοποίησης ποιημάτων από τις <i>Ρίμες αγάπης</i> ή άλλων μελοποιημένων ερωτικών ποιημάτων της κυπριακής διαλέκτου, από τους λαϊκούς ποιητές έως τα πρόσφατα μουσικά ακούσματα (βλ., π.χ., το «Αρκείς τζιαι πέθανα» του μουσικοσυνθέτη Μιχάλη Βιολάρη κ.ά.). ➤ Στο πλαίσιο της ανάθεσης μικρών εργασιών τύπου project, δυνατόν να συνεξεταστεί η γλώσσα των ποιημάτων στις <i>Ρίμες αγάπης</i> με τη γλώσσα του Λεοντίου Μαχαιρά. 	

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
<p>β) <i>Κρητική Αναγέννηση</i></p> <p><i>Ερωτόκριτος:</i></p> <ul style="list-style-type: none">1) Εισαγωγή, στ. Α' 1-18 («Του κύκλου τα γυρίσματα...»)2) Σκηνή του αποχωρισμού (Γ' στ. 1355-1450) https://logom.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/didaktiko-yliko	<ul style="list-style-type: none">Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο.Να κατανοούν τις σημασίες του ποιητικού λεξιλογίου και να αντιλαμβάνονται τον συγκινησιακό χαρακτήρα της ποίησης.	<ul style="list-style-type: none">η «φωνή που μιλάει» (=ποιος είμαι ή τι είμαι εγώ που σας μιλώ) στα ποιητικά κείμενα<ul style="list-style-type: none">α. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εγώ» ή με το «εσύ»β. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εμείς» ή με το «εσείς» (λ.χ. η μετάβαση από το «εγώ» στο συλλογικό «εμείς»)γ. το ποιητικό υποκείμενο υποβάλλει την παρουσία ενός προσώπου/μιας περσόνας, μιας επινοημένης μορφής που απομένει να ανιχνευθεί.η μεταφορική σημασία των λέξεων στα ποιήματα και η λειτουργία των λέξεων ως συμβόλωντο ποιητικό σύμβολο ως εμπλουτισμένο γλωσσικό σημείο με μεταφορικές σημασίες / συνδηλώσειςη συγκινησιακή αλληλουχία των λέξεων από την οποία προκύπτει το «νόημα» ενός ποιήματος, η ποίηση ως έκφραση συναισθήματος και συγκίνησης	<ul style="list-style-type: none">Να δοθούν οι προεκτάσεις και επιδράσεις του <i>Ερωτόκριτου</i> σε κείμενα όπως ο <i>Ερωτικός λόγος</i> του Σεφέρη, (βλ. και ΑΝΠ Γ', σσ. 73-74). Μπορεί να αξιοποιηθεί, ακόμη, το κείμενο του Σεφέρη «<i>Ερωτόκριτος</i>», <i>Δοκίμες Α'</i>, σσ. 268-319.Να γίνει ακρόαση της σχετικής ηχογράφησης του <i>Ερωτόκριτου</i>, με την απαγγελία και τη μουσική που τη συνοδεύει. Να γίνει σχετική ακρόαση της μελοποίησης του ποιήματος και της σκηνής του «Αποχαιρετισμού», σε ερμηνεία του Νίκου Ξυλούρη ή και άλλων ερμηνευτών.Να επινοήσουν έναν χαρακτήρα που με τη δράση του θα αλλάζει την πλοκή του έργου.Αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων όπως το Canva, το Pixton και το Storyboard That για τη δημιουργία καρτέ (κόμικ) βασισμένων στο	6

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
B. Κορνάρου, <i>Ερωτόκριτος</i> (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να κατανοούν τη λειτουργία τους. • Να κατανοούν μέσα από τη λογοτεχνία τους τρόπους με τους οποίους διαμορφώνονται οι σχέσεις των ανθρώπων. 	<ul style="list-style-type: none"> • σημσιολογικά σχήματα λόγου: (μεταφορά, μετωνυμία, συνεκδοχή, παρομοίωση, ειρωνεία, αλληγορία, προσωποποίηση, υπερβολή) και • συντακτικά σχήματα λόγου: (ανακόλουθο, υπερβατό, χιαστό, κύκλος πρωθύστερο, παρήχηση, ομοιοτέλετο, ομοιοκάταρκτη, επίταξη επιθέτου, επανάληψη, παραλληλία) • οι ανθρωπίνι χαρακτήρες μέσα από λογοτεχνικά κείμενα σε διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα • θετικές και αρνητικές στάσεις που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις: αγάπη, έρωτας, αλληλεγγύη, σεβασμός, επιβολή, βία, διακρίσεις, αλλοτρίωση, μοναξιά, περιθωριοποίηση 	<p>κείμενο του Κορνάρου.</p> <p>➤ Να αξιοποιηθεί το graphic novel <i>Ερωτόκριτος</i>: Γιώργος Γούσης, Δημοσθένης Παπαμάρκος, Γιάννης Ράγκος, <i>Ερωτόκριτος του Βιτσέντζου Κορνάρου</i>, Αθήνα, εκδόσεις Polaris, 2016.</p>	
Η Επτανησιακή Σχολή				(συνολικά: 4)
Ανδρέας Κάλβος, «Ο Φιλόπατρις» (ΚΝΕΛ Α΄, 208-211)	<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τα βασικά χαρακτηριστικά της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης και να τα διαχωρίζουν από την ανώνυμη δημοτική. 	<ul style="list-style-type: none"> - γνωρίσματα της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης: ποικιλία αριθμού συλλαβών και μετρικών επιλογών (ιαμβικός, τροχαϊκός, αναπαιστικός, μεσοτονικός), «ασύμμετρη» ποιητική σύνταξη (υπερβατό, επίταξη επιθέτου, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Να γίνει αναφορά στην ποίηση της ξενιτιάς. ➤ Να δοθεί, με απλή ανάγνωση, το ποίημα του Α. Κάλβου «Αι ευχαί» (βλ. Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού: 	4

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
	<ul style="list-style-type: none">• Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο.	<p>διασκελισμός, κλονισμός ή άρση τομής), χωρισμός σε στροφές, ομοιοκαταληξία, λογική ή έλλογη αλληλουχία</p> <p>- γνωρίσματα της δημοτικής ποίησης: ύπαρξη ισοσύλλαβων στίχων, κυριαρχία του ιαμβικού δεκαπεντασύλλαβου, απουσία ομοιοκαταληξίας, κανόνας της «ισομετρίας» (συμμετρία μορφής και περιεχομένου, δηλαδή η ολοκλήρωση του νοήματος σε έναν ή το πολύ δύο στίχους), εκφραστικά μέσα / σχήματα λόγου τυπικά στην ανώνυμη δημοτική ποίηση (προσωποποίηση, σχήμα «του αδυνάτου», σχήμα των τριών, άσκοπα ερωτήματα, χιαστό σχήμα, επανάληψη)</p> <p>- η «φωνή που μιλάει» (=ποιος είμαι ή τι είμαι εγώ που σας μιλώ) στα ποιητικά κείμενα</p> <p>α. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εγώ» ή με το «εσύ»</p> <p>β. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εμείς» ή με το «εσείς» (λ.χ. η μετάβαση από το «εγώ» στο συλλογικό «εμείς»)</p> <p>γ. το ποιητικό υποκείμενο υποβάλλει την παρουσία ενός προσώπου/μιας περσόνας, μιας επινοημένης μορφής που απομένει να ανιχνευθεί.</p>	<p>http://www.snhell.gr/anthology/content.asp?id=198&author_id=13)</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Δυνατόν να γίνει αναφορά στην ποιητική πρόσληψη του Κάλβου και να δοθούν σχετικά ενδεικτικά κείμενα κριτικής.➤ Σε κριτικά υπομνήματα ή εν είδει σημειώσεων στο συγγραφικό ημερολόγιο,⁶ οι μαθητές/μαθήτριες σχολιάζουν τα σημεία που τους έχουν κινήσει το ενδιαφέρον ή/και που τους έχουν προβληματίσει.➤ Σύνταξη επιστολής προς τον ποιητή ή προς μελλοντικούς αναγνώστες με αφορμή από τη θεματική του ποιήματος.➤ Δημιουργική εικαστική ή λογοτεχνική απεικόνιση της φύσης, όπως αυτή προκύπτει μέσα από τις στροφές του ποιήματος. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα μπορεί να γίνει με την τεχνική του κολάζ (ο κάθε μαθητής/μαθήτρια να αναλάβει ένα κομμάτι της σύνθεσης, η οποία θα αναρτηθεί στην πινακίδα της τάξης)	

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
Α. Κάλβος, «Ο Φιλόπατρις» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none">• Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να κατανοούν τη λειτουργία τους.	<ul style="list-style-type: none">- σημασιολογικά σχήματα λόγου: (μεταφορά, μετωνυμία, συνεκδοχή, παρομοίωση, ειρωνεία, αλληγορία, προσωποποίηση, υπερβολή) και- συντακτικά σχήματα λόγου: (ανακόλουθο, υπερβατό, χιαστό, κύκλος πρωθύστερο, παρήχηση, ομοιοτέλετο, ομοιοκάταρκτο, επίταξη επιθέτου, επανάληψη, παραλληλία)		
	<ul style="list-style-type: none">• Να ερμηνεύουν τα λογοτεχνικά κείμενα σε διακειμενική και διαθεματική προοπτική και να αντιλαμβάνονται τη λογοτεχνία στη συνάφειά της με άλλες μορφές έκφρασης ως αισθητικό και πολιτισμικό φαινόμενο.	<ul style="list-style-type: none">• η «συνομιλία» των λογοτεχνικών κειμένων όχι μόνο μεταξύ τους (διακειμενικότητα), αλλά και με άλλες μορφές τέχνης (διαθεματικότητα)• γνώσεις από άλλα γνωστικά αντικείμενα (π.χ. την Ιστορία) για το ξεκλείδωμα των κειμένων		
	<ul style="list-style-type: none">• Να αναπτύσσουν συνείδηση ενεργού δημοκρατικού πολίτη	<ul style="list-style-type: none">• το περιεχόμενο και η ιστορικότητα θεμελιωδών αξιών και δικαιωμάτων του ανθρώπου (ελευθερία, ειρήνη, δικαιοσύνη, ισότητα), με απώτερο στόχο τη διαμόρφωση - μέσα από τη μελέτη των λογοτεχνικών κειμένων - μιας κοινωνικά υπεύθυνης στάσης και αγωνιστικής συμπεριφοράς για ζητήματα που αφορούν σε θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και		

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
Α. Κάλβος, «Ο Φιλόπατρις» (συνέχεια)		οικουμενικές αξίες.		
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν την ικανότητα επικοινωνίας, τόσο σε προφορική όσο και σε γραπτή μορφή (ακρόαση, ομιλία, ανάγνωση και γραφή), σε ένα κατάλληλο φάσμα κοινωνικών και πολιτιστικών περιβαλλόντων 	<ul style="list-style-type: none"> • κατανόηση του λογοτεχνικού κειμένου κατά την ακρόασή του • έναρξη, συνέχιση και ολοκλήρωση συζήτησης γύρω από το λογοτεχνικό κείμενο • έναρξη, συνέχιση και ολοκλήρωση ανάγνωσης του λογοτεχνικού κειμένου • σύνταξη κειμένου που να αναφέρεται στο λογοτεχνικό κείμενο/ παραγωγή κειμένου 		
Λογοτεχνικό Βιβλίο: Εισαγωγή στο λογοτεχνικό βιβλίο και ανάθεση εργασιών				(συνολικά: 4)
<p>Επιλογή ενός λογοτεχνικού βιβλίου από τα πιο κάτω, ως οι οδηγίες:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ιωάννης Κονδυλάκης, <i>Όταν ήμουν δάσκαλος</i> ▪ Ανδρέας Καρκαβίτσας, <i>Λόγια της πλώρης</i> <p>Για τη διδασκαλία του λογοτεχνικού βιβλίου, βλ. τον Οδηγό Εκπαιδευτικού, όπου παρατίθενται αναλυτικές διδακτικές και μεθοδολογικές εισηγήσεις. Βλ., επίσης, στον Οδηγό Εκπαιδευτικού τους δείκτες επιτυχίας και επάρκειας:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ιωάννης Κονδυλάκης, <i>Όταν ήμουν δάσκαλος</i>: https://sch.cy/sm/371/otan_imoun_dask_odig_ekpaid.pdf (σσ. 18-20). ▪ Ανδρέας Καρκαβίτσας, <i>Λόγια της πλώρης</i>: https://sch.cy/sm/371/logia_ploris_karkavitsas_odig_ekpaid.pdf (σσ. 45-46). 				

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
Συνθετικές εργασίες (projects) για το Α΄ τετράμηνο: 2 περίοδοι				
Επανάληψη – Διαγώνισμα για το Α΄ τετράμηνο: 3 περίοδοι				

Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ (25 ΠΕΡΙΟΔΟΙ)

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟ I ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
Επτανησιακή Σχολή				(συνολικά: 6)
Δ. Σολωμός, <i>Ελεύθεροι πολιορκημένοι</i> ▪ «Στοχασμοί του ποιητή», Σχεδιάγραμμα Α΄2 (ΚΝΕΛ Α΄, σσ. 225-228) ▪ Σχεδιάγραμμα Β΄2, [«Ο Απρίλης με τον Έρωτα»], (ΚΝΕΛ Α΄, σσ. 229-230)	<ul style="list-style-type: none"> Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο. 	<ul style="list-style-type: none"> η «φωνή που μιλάει» (=ποιος είμαι ή τι είμαι εγώ που σας μιλώ) στα ποιητικά κείμενα α. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εγώ» ή με το «εσύ» β. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εμείς» ή με το «εσείς» (λ.χ. η μετάβαση από το «εγώ» στο συλλογικό «εμείς») γ. το ποιητικό υποκείμενο υποβάλλει την παρουσία ενός προσώπου/μιας περσόνας, μιας επινοημένης μορφής που απομένει να ανιχνευθεί. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανάγνωση και ανάλυση των στοχασμών του Σολωμού (Στοχασμοί του ποιητή», Σχεδιάγραμμα Α΄2 (ΚΝΕΛ Α΄, σσ. 225-228) ώστε να διαφανεί το ιδεολογικό/φιλοσοφικό υπόβαθρο του ποιήματος. ➤ Προτείνεται συνανάγνωση του Σχεδιασματος Γ΄6 [«Ο πειρασμός»] (ΚΝΕΛ Α΄,σ. 242) με το Σχεδιάγραμμα Β΄2 (σσ. 229-230). ➤ Ανάγνωση του Κεφ. 3, «Οι Μισολογγίτισσες», από το <i>Η Γυναίκα της Ζάκυθος</i> (ΚΝΕΛ Α΄, σσ. 250-251). 	6
	<ul style="list-style-type: none"> Να κατανοούν τις σημασίες του ποιητικού λεξιλογίου και να αντιλαμβάνονται τον συγκινησιακό 	<ul style="list-style-type: none"> η μεταφορική σημασία των λέξεων στα ποιήματα και η λειτουργία των λέξεων ως συμβόλων 		

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟ I ΔΙΑΔ/ΛΙΑΣ
Δ. Σολωμός, <i>Ελεύθεροι πολιορκημένοι</i> (συνέχεια)	<p>χαρακτήρα της ποίησης.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • το ποιητικό σύμβολο ως εμπλουτισμένο γλωσσικό σημείο με μεταφορικές σημασίες / συνδηλώσεις • η συγκινησιακή αλληλουχία των λέξεων από την οποία προκύπτει το «νόημα» ενός ποιήματος, η ποίηση ως έκφραση συναισθήματος και συγκίνησης 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Προτείνεται η ακρόαση της σχετικής μελοποίησης του ποιήματος –και ειδικά του Σχεδίασματος Β1– από τον Γιάννη Μαρκόπουλο. ➤ Να γίνει προβολή της σχετικής παραγωγής του ΠΙΚ «Το φως στην ποίηση του Διονυσίου Σολωμού». Να γίνει ανάγνωση των αντίστοιχων στίχων για το φως από τον <i>Ύμνον εις την Ελευθερίαν</i> (στρ. 94 - 95). Να δοθούν οι σχετικοί στίχοι από τον «Κρητικό» που αναφέρονται στο φως (βλ. απόσπασμα ΙΙΙ, «Ακόμη εβάστουε η βροντή... τα χρυσά μαλλιά της», <i>Νεοελληνική Λογοτεχνία Γ' Λυκείου Θεωρητική Κατεύθυνση</i>, σ.19, http://ebooks.edu.gr/new/course-main.php?course=DSGL-C132) 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να κατανοούν τη λειτουργία τους. 	<ul style="list-style-type: none"> • σημασιολογικά σχήματα λόγου: (μεταφορά, μετωνυμία, συνεκδοχή, παρομοίωση, ειρωνεία, αλληγορία, προσωποποίηση, υπερβολή) και • συντακτικά σχήματα λόγου: (ανακόλουθο, υπερβατό, χιαστό, κύκλος πρωθύστερο, παρήχηση, ομοιοτέλευτο, ομοιοκάταρκτο, επίταξη επιθέτου, επανάληψη, παραλληλία) 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τους τρόπους με τους οποίους τα ιστορικά γεγονότα επιδρούν στη ζωή των ανθρώπων, διαμορφώνοντας την ατομική/συλλογική συνείδησή τους. 	<ul style="list-style-type: none"> • το ιστορικό πλαίσιο των λογοτεχνικών έργων: χρόνος, χώρος, ιστορικά γεγονότα, χαρακτήρες, οπτική γωνία • η επίδραση που ασκούν οι ιστορικές εξελίξεις στις πράξεις, τα αισθήματα και τις αντιδράσεις των ηρώων 		

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟ I ΔΙΑ/ΛΙΑΣ
Δ. Σολωμός, <i>Ελεύθεροι πολιορκημένοι</i> (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν την ικανότητα κατανόησης και σεβασμού του τρόπου με τον οποίο οι ιδέες και οι σημασίες εκφράζονται δημιουργικά και κοινοποιούνται σε διαφορετικούς πολιτισμούς και μέσω διαφόρων τεχνών και άλλων πολιτιστικών μορφών. • Να ευαισθητοποιούνται απέναντι στην πολιτισμική τους κληρονομιά και στα στοιχεία που συνθέτουν την εθνική τους ταυτότητα. 	<ul style="list-style-type: none"> • κατανόηση των τρόπων διαμόρφωσης της ταυτότητας του ατόμου και της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσα σε έναν κόσμο πολιτισμικής πολυμορφίας • σεβασμός του τρόπου με τον οποίο οι τέχνες και άλλες πολιτιστικές μορφές μπορούν να επηρεάσουν τον τρόπο αντίληψης και διαμόρφωσης του κόσμου • ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στις παραδόσεις του ελληνικού κόσμου και στις παραδόσεις άλλων λαών 		
Οι Φαναριώτες και η Ρομαντική Σχολή των Αθηνών				(συνολικά: 3)
Εμμανουήλ Ροΐδης, «Μονόλογος ευαισθήτου» (ΚΝΕΛ Α΄, σσ. 345-348)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν: <ul style="list-style-type: none"> ▪ τον τύπο του αφηγητή (=το πρόσωπο που αφηγείται την ιστορία) ▪ τη συμμετοχή του ή μη στην ιστορία που αφηγείται και ▪ το ρηματικό πρόσωπο στο οποίο γίνεται η αφήγηση και να κατανοούν τη λειτουργική σημασία των πιο πάνω στο αφήγημα. 	<ul style="list-style-type: none"> • εξωδιηγητικός (=αφηγείται την κύρια ιστορία), ενδοδιηγητικός (=αφηγείται μια εγκιβωτισμένη ιστορία μέσα στην κύρια ιστορία) • ετεροδιηγητικός (=δεν συμμετέχει στα όσα αφηγείται), ομοδιηγητικός (=συμμετέχει στην αφήγησή του), αυτοδιηγητικός (=είναι ο ίδιος πρωταγωνιστής της αφηγούμενης ιστορίας) • πρωτοπρόσωπη, δευτεροπρόσωπη, τριτοπρόσωπη αφήγηση 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Με το τέλος της αναφοράς στην πιο πάνω περίοδο, οι μαθητές να γνωρίζουν, πέραν των άλλων, και τα βασικά γνωρίσματα της περιόδου. Μπορεί, επίσης, να γίνει αναφορά σε σημαντικούς εκπροσώπους της ποίησης του ρομαντισμού και ανάγνωση ενδεικτικών ποιημάτων. ➤ Να μιμηθούν το ύφος του κειμένου και να σατιρίσουν σε κείμενό τους, στο πλαίσιο της δημιουργικής γραφής,⁷ στάσεις και συμπεριφορές 	3

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟ I ΔΙΑ/ΛΙΑΣ
Εμμ. Ροΐδης, «Μονόλογος ευαισθήτου» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none">• Να αναγνωρίζουν τους αφηγηματικούς τρόπους σε ένα αφηγηματικό κείμενο.	<ul style="list-style-type: none">• αφήγηση, διάλογος, περιγραφή, σχόλιο, ελεύθερος πλάγιος λόγος	από τη σύγχρονη πραγματικότητα. ➤ Να αλλάξουν το ρηματικό πρόσωπο της αφήγησης και να σχολιάσουν το αποτέλεσμα, σε συνάρτηση με τις αφηγηματικές τεχνικές στον «Μονόλογο ευαισθήτου».	
	<ul style="list-style-type: none">• Να εντοπίζουν στα κείμενα κώδικες αμφισημίας, όπως η παρωδία, η σάτιρα, η ειρωνεία, και να διακρίνουν με ποιον τρόπο ανατρέπουν το έκδηλο νόημα του κειμένου.	<ul style="list-style-type: none">• παρωδία (προϋποθέτει ένα λογοτεχνικό πρότυπο), σάτιρα (είναι συνήθως «επικαιρική» και μπορεί να έχει σαφή κοινωνική αιχμή), ειρωνεία (έχει διττή όψη, καθώς αποκαλύπτει την αντίθεση ανάμεσα στο είναι και το φαίνεσθαι, στα λόγια και τα έργα, στο πρόσωπο και το προσωπίο)• οι πιο πάνω τρόποι σε λογοτεχνικά κείμενα όχι κατ' ανάγκη «χιουμοριστικά»• άλλες εξωλογοτεχνικές μορφές έκφρασης του κωμικού (εικαστικές τέχνες, θέατρο, μουσική, γκράφιτι)		
	<ul style="list-style-type: none">• Να επισημαίνουν τους τρόπους με τους οποίους εκφράζεται το κωμικό στοιχείο στη λογοτεχνία και να αντιλαμβάνονται πώς υπονομεύει ή/και ανατρέπει τη συμβατική όψη των πραγμάτων.	<ul style="list-style-type: none">• τρόποι έκφρασης του κωμικού στοιχείου στη λογοτεχνία (λογοπαίγνια, διαφορούμενα μηνύματα, παρηγήσεις, επαναλήψεις, άλλα γλωσσικά παιχνίδια) και η λειτουργία τους		
	<ul style="list-style-type: none">• Να αναπτύσσουν την ικανότητα κατανόησης και σεβασμού του τρόπου με τον οποίο οι ιδέες και οι	<ul style="list-style-type: none">• κατανόηση των τρόπων διαμόρφωσης της ταυτότητας του ατόμου και της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσα σε		

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟ I ΔΙΑ/ΛΙΑΣ
Εμμ. Ροΐδης, «Μονόλογος ευαισθήτου» (συνέχεια)	<p>σημασίες εκφράζονται δημιουργικά και κοινοποιούνται σε διαφορετικούς πολιτισμούς και μέσω διαφόρων τεχνών και άλλων πολιτιστικών μορφών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να ευαισθητοποιούνται απέναντι σε κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά κ.ά. προβλήματα, παλαιότερα και σύγχρονα. 	<p>έναν κόσμο πολιτισμικής πολυμορφίας</p> <ul style="list-style-type: none"> • τα κοινωνικο-ιστορικά προβλήματα που προσεγγίζουν τα λογοτεχνικά κείμενα • η σχέση του ανθρώπου με την κοινωνία και την ιστορία και ο τρόπος με τον οποίο αυτά επηρεάζουν τον άνθρωπο • σύγχρονα πολιτικά, οικονομικά, οικολογικά προβλήματα και οι επιπτώσεις τους στην ποιότητα ζωής του ανθρώπου. 		
Κυπριακή Λογοτεχνία – Πρώτη γενιά της Αγγλοκρατίας				(συνολικά: 5)
B. Μιχαηλίδης, «Η 9 ^η Ιουλίου εν Λευκωσία Κύπρου» (στροφές 1, 2, 18, 19, 20) (ΚΚΛ Α', σσ. 143-149)	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τις σημασίες του ποιητικού λεξιλογίου και να αντιλαμβάνονται τον συγκινησιακό χαρακτήρα της ποίησης. 	<ul style="list-style-type: none"> • η μεταφορική σημασία των λέξεων στα ποιήματα και η λειτουργία των λέξεων ως συμβόλων • το ποιητικό σύμβολο ως εμπλουτισμένο γλωσσικό σημείο με μεταφορικές σημασίες/συνδηλώσεις • η συγκινησιακή αλληλουχία των λέξεων από την οποία προκύπτει το 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Να δοθούν το περιεχόμενο και η αφηγηματική δομή του ποιήματος. ➤ Να δοθεί διακειμενικά το επίγραμμα του Β. Μιχαηλίδη «Συ που σκοτώθης για το φως». ➤ Να γίνει συνανάγνωση με το ποίημα του Δημήτρη Λιπέρη, «Καρτερούμεν μέραν νύκταν» 	5

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟ I ΔΙΑ/ΛΙΑΣ	
B. Μιχαηλίδης, «Η 9 ^η Ιουλίου εν Λευκωσία Κύπρου» (συνέχεια)		«νόημα» ενός ποιήματος, η ποίηση ως έκφραση συναισθήματος και συγκίνησης	(ΚΚΛ Β', 21), καθώς και με το αντίστοιχο ποίημα του Παύλου Λιασίδα «Μεν καρτεράτε», με θέμα την ποίηση του αλυτρωτισμού. Ως σχετικό ποίημα μπορεί να δοθεί «Ο Τζιυπριανός» του Μιχάλη Πασιαρδή ή και άλλα από τη νεότερη κατάθεση της λογοτεχνίας, με αναφορά στον Αρχιεπίσκοπο Εθνομάρτυρα Κυπριανό. ➤ Να αναδειχθεί το θέμα της Ρωμανίας ή Ρωμοσύνης. Ενδεικτικό ποίημα το ποντιακό δημοτικό τραγούδι [«Πάρθεν η Ρωμανία»] (ΚΝΕΛ Α', σ. 43) και το αντίστοιχο ποίημα «Πάρθεν» από τα <i>Ανέκδοτα</i> του Κ. Π. Καβάφη. ➤ Παρακολούθηση στιγμιούπων από την παράσταση του ΘΕΠΑΚ, «Η Ρωμοσύνη εν φυλή συνότζιαιρη του κόσμου»: ➤ Διακαλλιτεχνική προσέγγιση ⁸ (μελέτη λογοτεχνικών έργων σε συνάρτηση με έργα που εμπίπτουν σε άλλες κατηγορίες Τέχνης, π.χ. κινηματογράφος, ζωγραφική,		
	<ul style="list-style-type: none">• Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να κατανοούν τη λειτουργία τους.	<ul style="list-style-type: none">• σημασιολογικά σχήματα λόγου: (μεταφορά, μετωνυμία, συνεκδοχή, παρομοίωση, ειρωνεία, αλληγορία, προσωποποίηση, υπερβολή) και• συντακτικά σχήματα λόγου: (ανακόλουθο, υπερβατό, χιαστό, κύκλος πρωθύστερο, παρήχηση, ομοιοτέλετο, ομοιοκάταρκτη, επίταξη επιθέτου, επανάληψη, παραλληλία)			
	<ul style="list-style-type: none">• Να διακρίνουν τη συλλογικότητα στη λογοτεχνία «του εμείς» και την ατομικότητα στη λογοτεχνία «του εγώ».	<ul style="list-style-type: none">• ποίηση: Ο <i>επικός-ηρωικός</i> χαρακτήρας της ποίησης «του εμείς» και ο <i>λυρικός</i> χαρακτήρας της ποίησης «του εγώ»			

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟ I ΔΙΑ/ΛΙΑΣ
B. Μιχαηλίδης, «Η 9 ^η Ιουλίου εν Λευκωσία Κύπρου» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τις διαφορές και τις ομοιότητες του λόγου της Ιστορίας από τον λόγο της Λογοτεχνίας. 	<ul style="list-style-type: none"> • οι γνώσεις και πληροφορίες που μας παρέχει ένα λογοτεχνικό έργο και οι αντίστοιχες από βιβλία Ιστορίας ή άλλες πηγές • οι τρόποι της λογοτεχνικής μετάπλασης της ιστορικής ύλης 	<p>θέατρο, μουσική κ.λπ.), της προσφοράς της Κύπρου στην επανάσταση του 1821. Βλ. ενδεικτικά: http://www.kypros1821.gov.cy/index.php?id=techni&lang=en</p> <p>➤ Διαθεματική προσέγγιση του ρόλου της Κύπρου ή/και του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού στην ελληνική Επανάσταση του 1821 μέσω συνεξέτασης του ποιήματος και ιστορικών πηγών. Γενικός στόχος είναι να εξεταστούν οι τρόποι με τους οποίους παρουσιάζεται το ίδιο ιστορικό γεγονός μέσα από τη λογοτεχνία και την ιστοριογραφία.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αντιλαμβάνονται τη διαλεκτική σχέση της κυπριακής λογοτεχνίας με την ευρύτερη νεοελληνική λογοτεχνία, την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια. 	<ul style="list-style-type: none"> • παραλληλισμός των γνωρισμάτων της κοινωνίας της Κύπρου, όπως αποτυπώνονται στα λογοτεχνικά κείμενα, με εκείνα άλλων σύγχρονων κοινωνιών • ερμηνεία των κειμένων της κυπριακής λογοτεχνίας με βάση τα ιδιαίτερα γεωφυσικά, ανθρωπολογικά, ιστορικά δεδομένα του νησιού 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Να ευαισθητοποιούνται απέναντι στην πολιτισμική τους κληρονομιά και στα στοιχεία που συνθέτουν την εθνική τους ταυτότητα. 	<ul style="list-style-type: none"> • οι πολιτισμικές ιδιαιτερότητες του κόσμου της Κύπρου • ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στις παραδόσεις του ελληνικού κόσμου και στις παραδόσεις άλλων λαών 		
1880-1920				
Νέα Αθηναϊκή Σχολή				(συνολικά: 3)
Κωστής Παλαμάς, <i>Ο δωδεκάλογος του γύφτου</i> :	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο. 	<ul style="list-style-type: none"> • η «φωνή που μιλάει» (=ποιος είμαι ή τι είμαι εγώ που σας μιλώ) στα ποιητικά κείμενα 	<p>➤ Γενική αναφορά στο έργο, καθώς και στον τύπο της εθνικής ποίησης που καταθέτει ο Κωστής Παλαμάς.</p>	3

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟ I ΔΙΑ/ΛΙΑΣ
το απόσπασμα από τον «Προφητικό» (ΚΝΕΛ Α΄, σσ. 413-415)		<p>α. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εγώ» ή με το «εσύ»</p> <p>β. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εμείς» ή με το «εσείς» (λ.χ. η μετάβαση από το «εγώ» στο συλλογικό «εμείς»)</p> <p>γ. το ποιητικό υποκείμενο υποβάλλει την παρουσία ενός προσωπίου/μιας περσόνας, μιας επινοημένης μορφής που απομένει να ανιχνευθεί.</p>	Na δοθούν ενδεικτικά παραδείγματα του τύπου του «εθνικού ποιητή», από τον Σολωμό ως τον Καβάφη, τον Σεφέρη, τον Ελύτη και τον Ρίτσο. Αυτό μπορεί να γίνει και στο πλαίσιο των μικρών εργασιών τύπου project. ➤ Na γίνει απλή ανάγνωση του σονέτου του Κωστή Παλαμά «Αγορά», (ΚΝΕΛ Α΄, σσ. 422 - 423), ως δείγματος του «λυρισμού του εγώ», σε αντίθεση με τον «λυρισμό του εμείς», στον οποίο εντάσσεται ο <i>Δωδεκάλογος</i> . Μπορεί να αξιοποιηθεί το κείμενο του Γιώργου Σεφέρη, «Κωστής Παλαμάς», <i>Δοκιμές Α΄</i> , σσ. 214 - 227.	
	• Na κατανοούν τις σημασίες του ποιητικού λεξιλογίου και να αντιλαμβάνονται τον συγκινησιακό χαρακτήρα της ποίησης.	• η μεταφορική σημασία των λέξεων στα ποιήματα και η λειτουργία των λέξεων ως συμβόλων		
	• Na αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να κατανοούν τη λειτουργία τους.	• σημσιολογικά σχήματα λόγου: (μεταφορά, μετωνυμία, συνεκδοχή, παρομοίωση, ειρωνεία, αλληγορία, προσωποποίηση, υπερβολή) και • συντακτικά σχήματα λόγου: (ανακόλουθο, υπερβατό, χιαστό, κύκλος πρωθύστερο, παρήχηση, ομοιοτέλετο, ομοιοκάταρκτη, επίταξη επιθέτου, επανάληψη, παραλληλία)		

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟ I ΔΙΑ/ΛΙΑΣ
Κ. Παλαμάς, <i>Ο δωδεκάλογος του γύφτου</i> (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τους τρόπους με τους οποίους τα ιστορικά γεγονότα επιδρούν στη ζωή των ανθρώπων, διαμορφώνοντας την ατομική/συλλογική συνείδησή τους. 	<ul style="list-style-type: none"> • το ιστορικό πλαίσιο των λογοτεχνικών έργων: χρόνος, χώρος, ιστορικά γεγονότα, χαρακτήρες, οπτική γωνία • η επίδραση που ασκούν οι ιστορικές εξελίξεις στις πράξεις, τα αισθήματα και τις αντιδράσεις των ηρώων 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν συνείδηση ενεργού δημοκρατικού πολίτη. 	<ul style="list-style-type: none"> • το περιεχόμενο και η ιστορικότητα θεμελιωδών αξιών και δικαιωμάτων του ανθρώπου (ελευθερία, ειρήνη, δικαιοσύνη, ισότητα), με απώτερο στόχο τη διαμόρφωση –μέσα από τη μελέτη των λογοτεχνικών κειμένων– μιας κοινωνικά υπεύθυνης στάσης και αγωνιστικής συμπεριφοράς για ζητήματα που αφορούν σε θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και οικουμενικές αξίες. 		

Λογοτεχνικό Βιβλίο (συνέχεια από το Α΄ Τετράμηνο)

(συνολικά: 4)

Σημείωση: Η διδασκαλία του Λογοτεχνικού Βιβλίου να αρχίσει από το Α΄ τετράμηνο με την απαραίτητη εισαγωγή και την ανάθεση εργασιών. Ο συνολικός διδακτικός χρόνος για τη διδασκαλία του Λογοτεχνικού Βιβλίου, και στα δύο τετράμηνα, είναι οκτώ (8) διδακτικές περιόδους.

Επιλογή ενός λογοτεχνικού βιβλίου από τα πιο κάτω, ως οι οδηγίες:

- Ιωάννης Κονδυλάκης, *Όταν ήμουν δάσκαλος*
- Ανδρέας Καρκαβίτσας, *Λόγια της πλώρης*

Για τη διδασκαλία του λογοτεχνικού βιβλίου, βλ. τον *Οδηγό Εκπαιδευτικού*, όπου παρατίθενται αναλυτικές διδακτικές και μεθοδολογικές εισηγήσεις. Βλ., επίσης, στον *Οδηγό Εκπαιδευτικού*, τους δείκτες επιτυχίας και επάρκειας:

- Ιωάννης Κονδυλάκης, *Όταν ήμουν δάσκαλος*: https://sch.cy/sm/371/otan_ymoun_dask_odig_ekpaid.pdf (σσ. 18-20).
- Ανδρέας Καρκαβίτσας, *Λόγια της πλώρης*: https://sch.cy/sm/371/logia_ploris_karkavitsas_odig_ekpaid.pdf (σσ. 45-46).

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα:	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟ I ΔΙΑ/ΛΙΑΣ
Συνθετικές εργασίες (projects) για το Β' τετράμηνο: 2 περίοδοι				
Επανάληψη – Διαγώνισμα για το Β' τετράμηνο: 2 περίοδοι				